

Gwaith cartref – Uned 25

1. Gwybodaeth o iaith
Beth yw'r lluosog? Dilynwch y patrwm:

sawl gwlad	nifer o wledydd
i. sawl drws	
ii. sawl gwestai	
iii. sawl parti	
iv. sawl mudiad	
v. sawl mis	
vi. sawl iaith	

Beth yw'r unigol? Dilynwch y patrwm:

sawl planhigyn	nifer o blanhigion
i.	nifer o lwyddiannau
ii.	nifer o lechi
iii.	nifer o ffyn
iv.	nifer o ffonau
v.	nifer o weisg

2. Cyfieithwch:

i. I am still working.	
ii. He is still travelling.	
iii. She is still in France.	
iv. We are still learning French.	
v. They are still ill.	
vi. Are you still in the house?	
vii. Are you still helping?	

2. Darllen

Darllenwch y darn isod ac ateb y cwestiynau'n seiliedig arno. Daw'r darn allan o *Tair Rheol Anrhefn*, gan Daniel Davies a gyhoeddwyd gan Y Lolfa yn 2011.

Roedd Paul ryw ganllath o ddrws y fflat a rannai gyda'i gariad, Llinos Burns, pan gafodd syniad. Bu'n bwriadu gofyn y cwestiwn y cyfeiriodd Mansel ato ers amser, ond roedd arno ofn cael ei wrthod. Heno fyddai'r cyfle olaf a gâi cyn i'r ddau fynd ar eu gwyliau ben bore y diwrnod wedyn.

Penderfynodd y byddai un ddiod arall yn rhoi cyfle iddo roi trefn ar ei syniadau. Felly galwodd am beint yn y dafarn agosaf at ei gartref, sef yr Hen Lew Du. Dim ond pedwar dyn oedd yn y dafarn heblaw am y barmon, dyn tal, tenau yn ei dridegau hwyr, a'i wallt hir wedi'i glymu'n gynffon tu ôl i'w ben. Roedd y cwsmeriaid yn eistedd yn dawel yn y bar cefn a'u pennau i fyny yn gwylïo'r teledu uwchben y bar, fel cywion mewn nyth yn aros am fwyd.

Prynodd Paul beint o gwrw cyn eistedd mewn cornel dawel yn y bar ffrynt. Wrth iddo eistedd, gwelodd ddyn arall yn dod i mewn i'r dafarn, yn anelu at y bar ac yn prynu fodca ac oren a dau baced o Scampi Fries.

Cofiodd Paul am anrheg Mansel ac agorodd yr amlen drwchus. Y tu mewn iddi roedd CD ac amlen arall. Ar glawr y CD roedd Mansel wedi ysgrifennu 'Goreuon Mozart: Divertimento yn F – K138, Symffoni rhif 40 yn G leiaf – K550, Serenata Notturna yn D – K239 a Symffoni Rhif 31, y Jupiter, yn C –K551'. Dewis gwahanol, meddylïodd Paul. Fel arfer, byddai Mansel yn rhoi CD o un o'i hoff fandïau o'r chwedegau iddo fel anrheg ben-blwydd neu anrheg Nadolig – Trout Mask Replica, Pet Sounds, Led Zeppelin III, After the Gold Rush ac yn y blaen.

Penderfynodd lwytho'r traciau i'w iPod cyn gynted ag y cyrhaeddai adref a gwrando arnyn nhw yn ystod ei wyliau, rhag ofn i Mansel ofyn am ei farn arnyn nhw, yn ôl ei arfer.

Cododd ei ben a gweld bod y dyn oedd wedi prynu'r fodca ac oren yn eistedd wrth fwrdd cyfagos. Er ei fod yn darllen papur newydd, teimlai Paul ei fod yn cadw llygad arno yntau hefyd.

Agorodd Paul yr ail amlen. Y tu mewn iddi roedd taflen o bapur ac arni restr o bedwar ar ddeg o gwestiynau. Gwenodd Paul wrth sylweddoli bod ei fentor wedi gosod tasg ddyddiol iddo ei chyflawni tra byddai'n cerdded arfordir sir Benfro.

Cododd y daflen a'i darllen:

Gan fy mod i'n dod o sir Benfro, meddyliais y byddai'n ddifyr i ti geisio datrys y cliwiau rydw i wedi'u gosod mewn ymgais bitw i gadw dy ymennydd yn siar a'th feddwl oddi ar waith. Mae pob cliw'n gysylltiedig â'th daith ddyddiol. Felly mae cliw 1 yn ymwneud â'th daith o Lan-rhath i Benalun ar y diwrnod cyntaf... ac yn y blaen. Bydd yr holl atebion, o'u rhoi at ei gilydd, yn cynnig ychydig o ddoethineb i ti hefyd, gobeithio.

Pen-blwydd hapus,
Mansel

Gwyddai Paul fod Mansel yn hoff iawn o bosau. Yn wir, deallai iddo fod yn un o'r tîm anrhydeddus a fu'n gosod croeseiriau'r *Daily Telegraph* am gyfnod yn ystod yr wythdegau. Teimlai'n falch bod ei fentor wedi ffwdanu creu'r fath ddifyrrwch iddo ar gyfer ei wyliau. Cododd ei ben a gweld bod Mr Fodca ac Oren yn ei wylïo'n darllen nodyn Mansel. Wrth i Paul godi ei ben, trodd y llall ei lygaid 'nôl at ei bapur newydd.

Roedd Paul yn amau iddo weld y dyn yn gynharach y diwrnod hwnnw, ond ni allai gofio ymhle na pha bryd. Teimlai braidd yn anghyffyrddus yn ei gwmni, felly cleciodd ei beint. Erbyn hyn, teimlai'n ddigon hyderus i ofyn y cwestiwn hollbwysig i Llinos. Cododd a gadael y dafarn.

i. Roedd rhaid i Paul ofyn cwestiwn i Llinos heno, oherwydd... ☐
a. dyma'r unig amser posibl.
b. doedd e ddim eisiau iddi ddweud 'na'.
c. roedd e wedi bwriadu gofyn ers talwm.
ch. roedd e'n rhannu fflat â hi.

ii. Doedd neb yn siarad pan aeth Paul i mewn i'r bar, oherwydd... ☐
a. fod pawb yn aros am fwyd.
b. fod pawb yn edrych ar y teledu.
c. fod dim byd gan y dynion i'w ddweud.
ch. fod y barmon yn eu gwylïo nhw.

iii. Roedd Paul yn synnu pan agorodd e'r anrheg, oherwydd... ☐
a. ei fod e'n hoffi cerddoriaeth glasurol.
b. nad oedd e'n arfer cael anrheg.
c. ei fod e eisiau gwrandao ar y traciau'n syth ar ôl mynd adre.
ch. nad dyma'r math o gerddoriaeth roedd e'n arfer ei derbyn.

iv. Roedd e'n mynd i wrando ar y CD yn fuan, oherwydd... ☐
a. ei fod e'n hoffi'r gerddoriaeth.
b. ei fod e'n gallu gwneud hynny yn ystod ei wyliau.
c. byddai ei ffrind eisiau gwybod beth oedd ei farn amdano.
ch. ei fod e'n gallu gwrandao ar yr iPod.

v. Roedd Paul yn mynd ar wyliau... ☐
a. am ddiwrnod.
b. am benwythnos.
c. am wythnos.
ch. am bythefnos.

vi. Yn ystod y gwyliau, roedd Mansel eisiau i'w ffrind beidio â... ☐
a. datrys y cliwiau.
b. cherdded yn rhy gyflym.
c. chael doethineb.
ch. meddwl am y gwaith.

vii. Roedd Paul yn meddwl bod y dyn yn y dafarn wedi bod yn ei ddilyn, oherwydd... ☐
a. fod y dyn yn darllen yr un papur.
b. fod Paul wedi ei weld ynghynt.
c. ei fod yn gwneud i Paul deimlo'n anghyffyrddus.
ch. fod y dyn yn edrych yn amheus.

3. Ysgrifennu
Aethoch chi i weld sioe mewn neuadd leol yn ddiweddar. Ysgrifennwch adolygiad ohoni i'r papur bro, gan gyfeirio at:
- gefndir neu stori'r sioe;
- y pethau a oedd yn dda ac yn ddrwg am y perfformiad, yn eich barn chi;
- y cynlluniau i'r dyfodol sydd gan y cwmni a oedd yn perfformio.

Dylech chi ysgrifennu rhwng 190 a 210 o eiriau.

Gair gan y tiwtor:
.....

.....

.....